

Aulangon luonnonsuojelualueen kävijätutkimus 2023

Pilvi Leinonen ja Maija Mikkola

Metsähallitus, Vantaa, 2024
Asianro MH 1337/2024

ISBN 978-952-377-115-4 (pdf)

Raportissa esitetyt lainaukset ovat poimintoja kyselyn vapaista kommentteista.

Sisällysluettelo

• Taustaa	3-7
• Tutkimuksen tavoitteet ja toteutus	8-10
• Kävijärakenne	11-12
• Saapuminen alueelle ja käyntikohteet	13-15
• Harrastukset ja viipymä	16-17
• Rahankäyttö ja paikallistaloudelliset vaikutukset	18-19
• Terveys- ja hyvinvointivaikutukset	20
• Mielenpito palveluista	21-22
• Kävijätyytyväisyys	23-25
• Palaute ja kehittämissuhteet	26
• Johtopäätökset	27-28
• Lähteet	29

Kuva: Aulangon näkötorni. Pilvi Leinonen.
Kannen kuva: Karhuluolan portaat. Pilvi Leinonen.

Aulangon luonnonsuojelualue

Aulangon luonnonsuojelualueen ensimmäiset osat on rauhoitettu suojelualueeksi maaherran päätöksellä vuonna 1930. Puistometsä siirtyi valtion omistukseen vuonna 1963. Vuonna 1991 alueesta muodostettiin lakisääteinen luonnonsuojelualue, jolloin siihen liitettiin viereinen 50 hehtaarin suuruinen luonnonhoitometsä. Vuodesta 2002 lähtien luonnonsuojelualue on ollut Metsähallituksen hallinnassa. Aulangon suojelualue on osa Suomen ensimmäistä kansallista kaupunkipuistoa.

Aulangon alueeseen kuuluva vuosina 1883–1938 perustettu englantilaistyyppinen puisto tekee alueesta myös kulttuuri-historiallisesti merkittävän kohteen. Luonnonsuojelualueeseen kuuluu lisäksi luonnontilaista metsämaisemaa.

<https://www.luontoon.fi/aulanko>

Maisema näkötornilta. Kuva: Pilvi Leinonen.

Alueen luonto

Aulangon luonnonsuojelualueella kasvaa luonnonvaraisena lähes kaikkia Suomen jalopuulajeja. 1900-luvun alussa tehdyt istutukset rikastuttavat puulajistoa ja alueella kasvaakin yhteensä yli 140 puu- ja pensaslajia.

Aulangolla on myös monimuotoinen ja rehevä luonto, jonka linnustoon kuuluvat muun muassa pikkutikka, viirupöllö, lehtopöllö ja puukiiپیج. Lisäksi Aulangon lajistoon kuuluu uhanalainen pohjantikka, nuolihaukka sekä kuikka. Aulangolla tavataan myös harvinaista mustakonnanmarjalla viihtyvää perhoslajia, nunnamittaria.

Aulangon luonnonsuojelualueella on jätetty lahottajia varten myrskyissä kaatuneita puita luonnon monimuotoisuutta rikastuttamaan.

Aulangon luonnonsuojelualueella sijaitsevassa Tuijametsässä on kanandantuijia sekä jättituijia, joista vanhimmat lähentelevät sataa vuotta. Tuijametsässä on kesäkuumallakin viileää, koska suurien tuijien oksistot suojaavat tehokkaasti auringonvalolta.

Keväisin Aulangolla kukkivat laajat valko- ja sinivuokkokasvustot.

Tammi. Kuva: Teijo Heinänen.

Aulangon luonnonsuojelualan palvelut

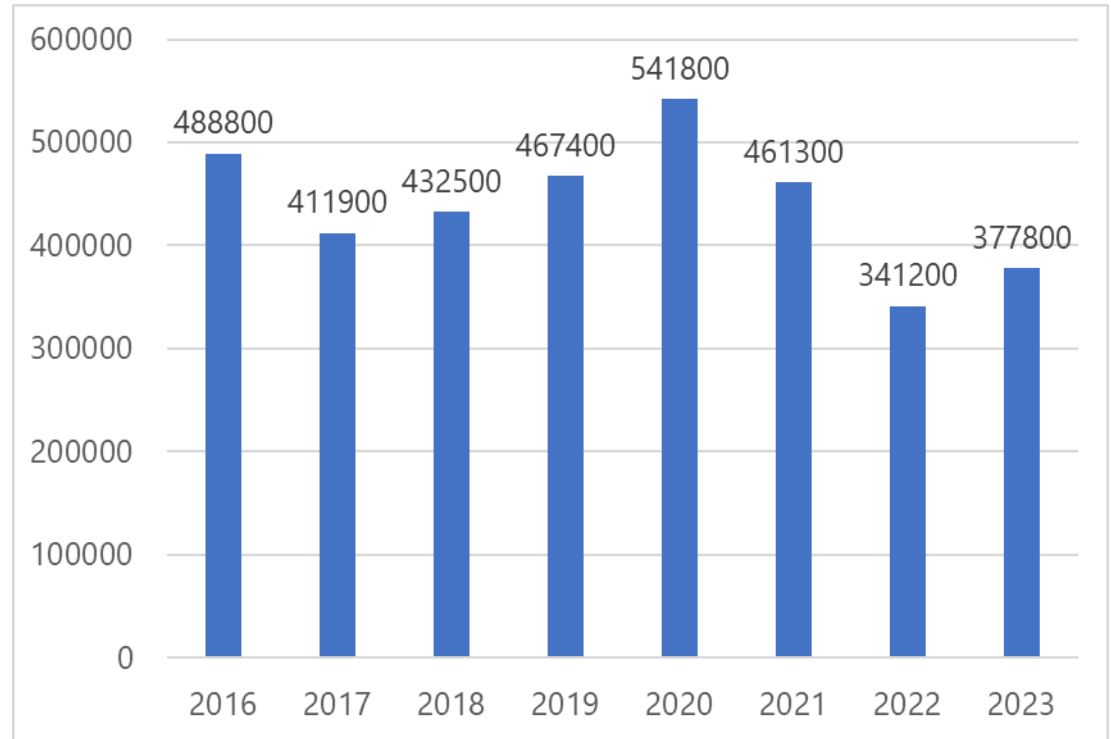
- Aulangon tornikahvila
- Luontoliikuntakeskus ja puolikota = Hämeenlinnan kaupungin ylläpitämä reittien lähtöpiste suojelualan ulkopuolella
- Maastopyöräilyreitti n. 7 km
- Pensas- ja puulajipolku 1 km
- Ratsastusreitti
- Runsas polkureitistö
- Hiihtoreitit 4 km, 5 km ja 6 km
- Osittain luonnonsuojelualueella kulkeva Aulangonjärven polku 7 km.

Eri toimijat ylläpitävät Aulangon luonnonsuojelualuetta ja sitä ympäröiviä palveluita. Nämä muodostavat kävijän näkökulmasta yhtenäisen kokonaisuuden.

Aulangon luonnonsuojelualan käyntimäärät 2016–2023

Viimeisin kävijätutkimus on toteutettu vuosina 2016–2017. Vuonna 2016 käyntimäärä oli 488 800 ja sen jälkeen käyntimäärät ovat pysyneet melko tasaisina vuoteen 2020 saakka. Vuonna 2020 on selvästi nähtävissä koronapandemian aiheuttama piikki käyntimäärissä. Koronapandemia lisäsi lähiluontokohteiden käyntimääriä ympäri Suomen. Vuonna 2022 käyntimäärä oli selvästi koko tarkastelujakson alhaisin ollen 341 200. Aulangon näkötorni oli suljettuna vuoden 2020 alusta vuoden 2022 syksyyn, millä voi olla vaikutusta käyntimääriin. Vuonna 2023 käyntimäärä oli 377 800.

“Aivan upea paikka.”

Aulangon palveluja kehitetty edellisen kävijätutkimuksen (2016–2017) jälkeen

Metsähallitus avasi vuonna 2022 Aulangon metsään 7 km pitkän maastopyöräilyreitin, jonka lähtöpaikka on luontoliikunta-keskuksella. Lisäksi Metsähallitus on uusinnut Tuijametsän pitkospuut, reittejä on muutettu ympyräreiteiksi ja roskiksia lisätty luonnonsuojelualueelle. Onnentemppelin katto on uusittu ja Graniittilinnaa sekä näkötornia kunnostettu. Myös tornikahvilan terassi ja jätevesijärjestelmä on uusittu. Luonnonsuojelualan rajoja on selkeytetty ja vaakunaopasmerkkejä osittain uusittu, mutta tämä työ jatkuu vielä vuonna 2024.

Kohti kestävä Aulankoa -hankkeen myötä Aulangon luontoliikuntakeskukselle on asennettu digitaalinen opastetaulu, josta löytyvät Aulangon alueen reitit, nähtävyyshöyryt ja palvelut.

Hämeenlinnan kaupunki on uusinnut Luontoliikuntakeskuksen pysäköintialueen ja pysäköintipaikan viereen on tehty pieni lasten leikkipaikka. Lisäksi Luontoliikuntakeskuksen pysäköintialueelle on avattu avoin käymälä, joka on auki päivittäin 7–21.

Tutkimuksen tavoitteet

Kävijätutkimus toteutetaan Metsähallituksen keskeisillä retkeilykohteilla noin 5–10 vuoden välein. Aulangon luonnonsuojelun edellinen kävijätutkimus toteutettiin vuosina 2016–2017.

Kävijätutkimuksen avulla selvitetään muun muassa alueen kävijätyytyväisyyttä, kävijärakennetta, aktiviteettejä, joita alueella harrastetaan sekä kohteen paikallistaloudellisia vaikutuksia ja niissä tapahtuneita muutoksia.

Kävijätutkimuksen tuloksia ja kävijöiden antamaa palautetta Aulangon luonnonsuojelun alueesta hyödynnetään alueen kehittämisessä.

Kävijätutkimuksen toteutus 1/2

Tutkimusaineisto kerättiin 1.2.–23.10.2023 paikan päällä Aulangon luonnonsuojelualueella useammalla eri haastattelupisteellä.

Haastattelija pyysi keruupäivinä haastattelupisteellä liikkuvia yli 15-vuotiaita kävijöitä vastaamaan tabletilla mobiililomakkeeseen tai täyttämään paperilomakkeen. Paperilomakkeita annettiin kävijöille mukaan myös kotona täytettäväksi vastauskuoren kanssa.

”Kiva kysely, hyvä kun selvitätte.”

”Seuraava kyselylomake lyhyemmäksi.”

Haastattelupaikka	Kpl	%
Aulangon näkötorni	141	29
Aulangon tornikahvila	106	22
Aulangon luontoliikuntakeskus	67	14
Joutsenlampi	62	13
Metsälampi	47	10
Karhuluola	45	9
Eteläosa alueesta (reittien paikalliset iltakäyttäjät)	17	3
Graniittilinna	1	0
Yhteensä	486	100

Kävijätutkimuksen toteutus 2/2

Vastauksia saatiin yhteensä 486 kappaletta, mikä ylitti reilusti alkuperäisen tavoitteen, joka oli 400 vastausta.

Eniten vastauksia saatiin Aulangon näkötornin alueelta ja tornikahvilasta.

Keruu painottui talvi- ja kevätkuukausina reittien lähtöpisteenä toimivalle ja Hämeenlinnan kaupungin ylläpitämälle Aulangon luontoliikuntakeskukselle. Luontoliikuntakeskuksella käy paljon uimareita ympäri vuoden ja hiihtoreitit lähtevät sieltä talvisin. Kaikista vastaajista 14 % oli vastannut kyselyyn luontoliikuntakeskuksella.

Lomakkeita oli tarjolla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. 96 % vastanneista täytti lomakkeen suomeksi. Ruotsiksi vastanneita oli 3 kpl ja englanniksi vastanneita 12 kpl.

Aulangon tornikahvila. Kuva: Leena Hiltunen.

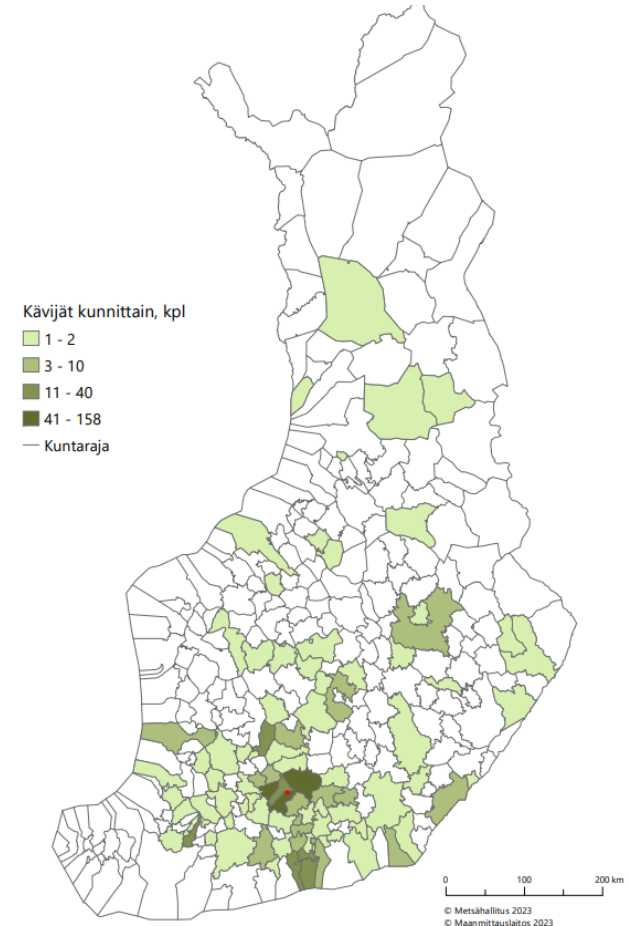
Suurin osa kävijöistä kotimaisia matkailijoita

Kävijöistä 62 % oli kotimaisia matkailijoita, 33 % paikallisia eli Hämeenlinnassa asuvia ja 4 % ulkomaisia matkailijoita. Edelliseen tutkimukseen verrattuna ulkomaisten matkailijoiden osuus oli pysynyt samana, mutta kotimaisten matkailijoiden osuus oli kasvanut hieman (60 % v. 2016–2017) ja paikallisten vastaavasti laskenut.

Hämeenlinnan jälkeen vastaajien yleisimmät kotikunnat olivat Helsinki (9 %), Tampere (5 %), Hattula (5 %), Espoo (4 %), Turku (3 %) ja Vantaa (3 %).

Suurin osa vastaajista (75 %) vieraili luonnonsuojelualueella 2–5 hengen seurueessa. Kuuden tai useamman hengen seurueessa oli liikkeellä 9 % vastaajista. Vastaajista 16 % oli liikkeellä yksin.

Seurueet koostuivat pääsääntöisesti oman perheen jäsenistä (60 %), ystäväistä (16 %) tai työtovereista (8 %).

Suurin ikäryhmä 55–64- vuotiaat, ensikertalaisten osuus kasvanut

Kävijätutkimukseen vastanneista 64 % oli naisia, 35 % miehiä ja 1 % muunsukupuolisia.

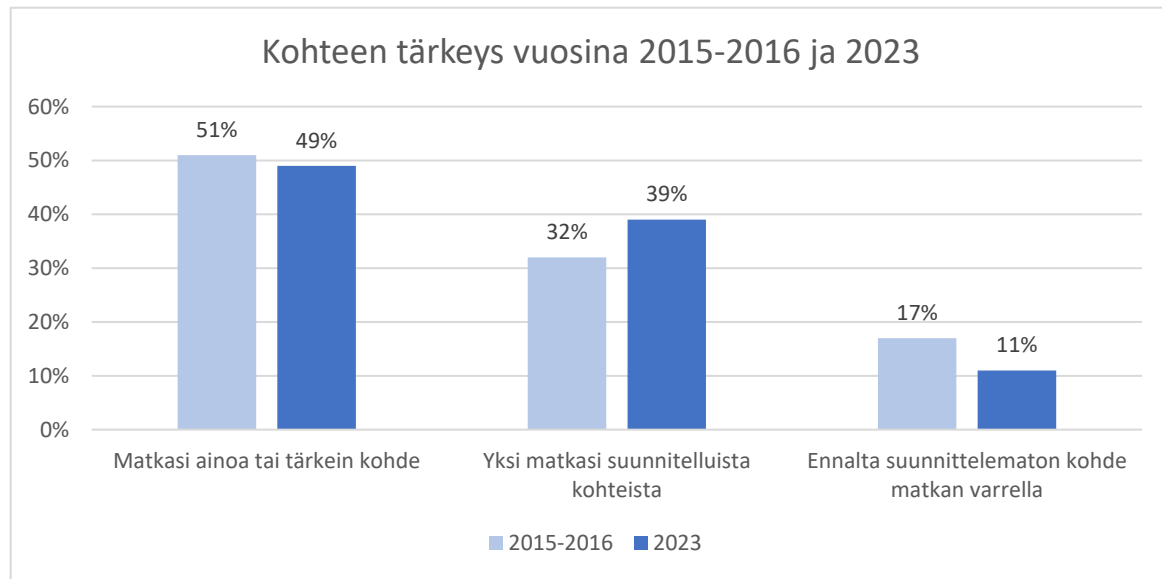
Kävijöiden ikäluokista suurimmat olivat 55–64-vuotiaat, yli 65-vuotiaat sekä 35–44-vuotiaat. Vastaajien keski-ikä oli 51 vuotta.

Vastaajista 36 % oli tällä käynnillään Aulangon luonnonsuojelualueella ensimmäistä kertaa. Edelliseen tutkimukseen verrattuna ensikertalaisten osuus oli kasvanut peräti 10 prosenttiyksikköä.

Käynnin suunnitelmallisuus kasvanut

Noin puolelle kävijöistä Aulangon luonnonsuojelualue oli matkan ainoa tai tärkein kohde. Yksi matkan suunnitelluista kohteista alue oli 39 prosentille vastaajista. Ennalta suunnittelematta saapui 11 % vastaajista.

Useimmat saapuivat alueelle henkilöautolla

78 % kävijätutkimukseen vastanneista saapui alueelle henkilöautolla ja 1 % asuntovaunulla tai matkailuautolla.

Jalan alueelle saapuneita oli 13 % vastaajista, ja 4 % vastaajista saapui alueelle polkupyörällä.

Linja-autolla paikalle oli saapunut vain 3 % vastaajista ja 1 % tilausbussilla. Edelliseen tutkimukseen verrattuna linja-autolla saapuneiden määrä oli kasvanut hieman.

”Aulangon luonnonsuojelualue on yksi hienoimmista luontokohteista kaupunkiympäristössä Suomessa. Aluetta on kehitetty hienosti viime vuosina (wc:t, laiturit jne).”

Aulangolla näkötorni suosituin käyntikohde, lähialueella Hämeen linna

Näkötornin alue oli ylivoimaisesti suosituin käyntikohde Aulangon luonnonsuojelualueella. Toiseksi suosituin oli Joutsenlammen alue. Käyntikohteiden suosio oli säilynyt muuten jokseenkin ennallaan, mutta Graniittilinnan ja Ruusulaakson paviljongin alueet olivat kasvattaneet suosiotaan.

Luonnonsuojelualueen ulkopuolisista kohteista suosituin oli Hämeen linna, toiseksi suosituin Kylpylähotelli Scandic Aulanko.

Käyntikohde Aulangon luonnonsuojelualueella	Kpl	%
Näkötornin alue	358	90
Joutsenlammen alue	235	59
Ruusulaakson paviljongin alue	86	22
Graniittilinnan alue	77	19
Onnentemppelein alue	54	14
Muulla, missä?	41	10
Vastanneita yhteensä	400	

Käyntikohde Hämeenlinnassa	Kpl	%
Hämeen linna	127	42
Kylpylähotelli Scandic Aulanko	93	31
Sibeliuksen Metsä	63	21
Aulangon luontoliikuntakeskus	62	20
Museo Militaria	37	12
Vankilamuseo	35	12
Ahveniston virkistysalue	22	7
Muulla, missä?	22	7
Sibeliuksen syntymäkoti	20	7
Hugo Park Aulanko	19	6
Hämeenlinnan taidemuseo	17	6
Aulanko Golf	10	3
Katajistonranta	10	3
Kulttuuri- ja kongressikeskus Verkatehdas	6	2
Sisävesiristeily	3	1
Vastanneita yhteensä	304	

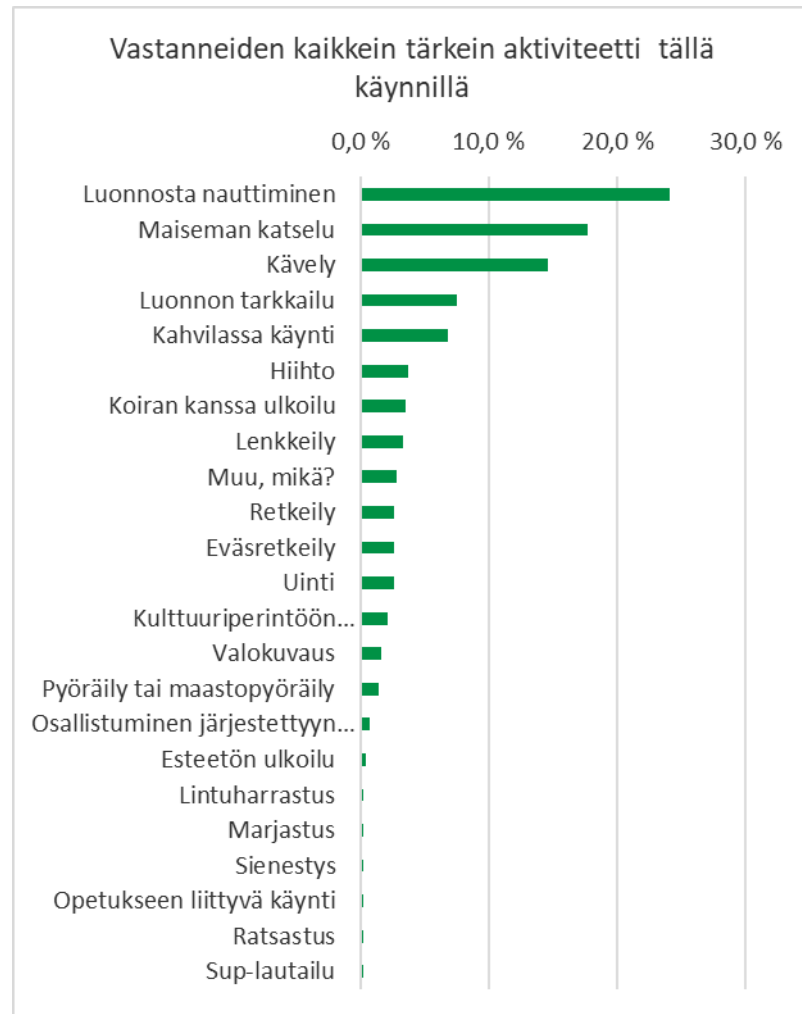
Tärkeimmäksi harrastukseksi koettiin luonnosta nauttiminen

Suosituimmat harrastukset alueella olivat kävely (80 %), luonnosta nauttiminen (59 %) ja maiseman katselu (56 %). Samat harrastukset olivat suosituimmat myös 2016–2017 toteutetussa kävijätutkimuksessa.

Harrastuksista kyseisellä käynnillä kaikkein tärkeimmäksi nostettiin useimmiten (24 %) luonnosta nauttiminen (ks. viereinen kaavio).

Uinti oli selvästi suositumpaa verrattuna edelliseen kävijätutkimukseen. Edellisen kävijätutkimuksen vastaajista 2 % oli ilmoittanut uinnin tärkeäksi aktiviteetiksi alueella, kun nyt 10 % oli ilmoittanut uineensa tai aikovansa käydä uimassa tällä käynnillä.

Lomakkeelta ei löytynyt vastausvaihtoehtoa porrastreenille, mutta Karhuluolan ja näkötornin portaat olivat porrastreenaajien suosiossa. Tämä näkyi näillä haastattelupisteillä, mutta myös lomakkeen avoimissa vastauksissa tuli esille, että alueella käy porrastreenaajia. "Harrastan rapputreeniä ja Aulangon portaat ovat lähes parhaimmat Suomessa kehittävän treenin kannalta."

Matkailijoista aiempaa useampi yöpyi Hämeenlinnassa

Vastaajien vierailu Aulangon luonnonsuojelualueella kesti keskimäärin noin kaksi tuntia.

Matkailijoista 46 % kävi Hämeenlinnassa vain päiväselään. He viipyvät Hämeenlinnassa yhteensä keskimäärin noin neljä tuntia.

Matkailijoista 54 % yöpyi Hämeenlinnassa. Heistä suurin osa yöpyi hotellissa. Yöpyjät viipyvät Hämeenlinnassa keskimäärin 2,3 vuorokautta.

Edelliseen tutkimukseen verrattuna yöpyjien osuus matkailijoissa oli kasvanut viisi prosenttiyksikköä. Muutoin viipymät olivat pysyneet jokseenkin ennallaan.

Kuva: Onnen temppeli. Pilvi Leinonen.

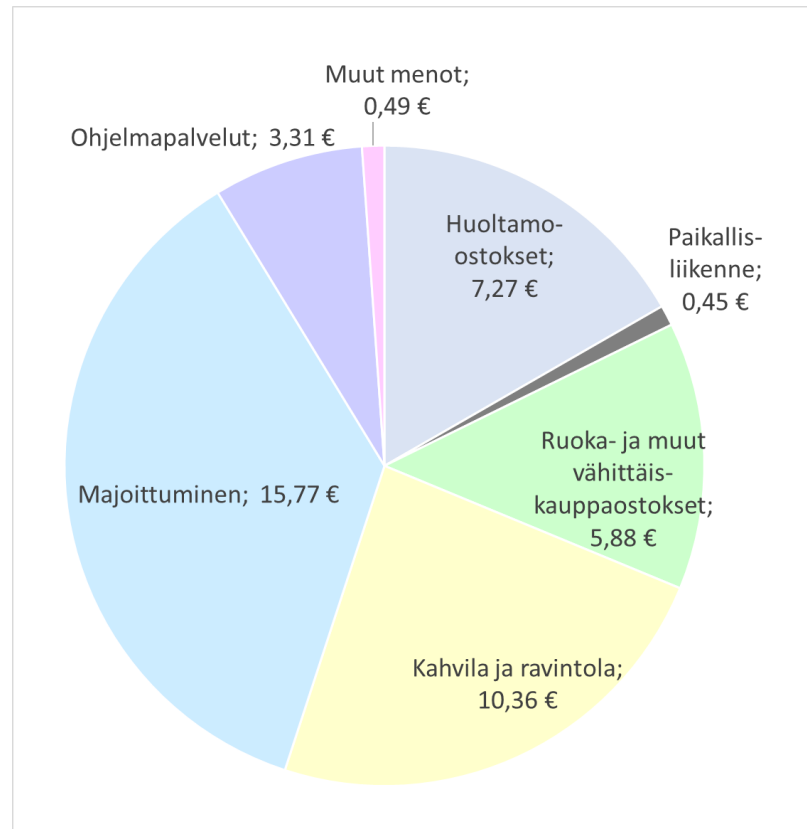
Rahankäyttö käyntikertaa kohden kasvanut

Aulangon luonnonsuojelualueen kävijät kuluttivat Hämeenlinnassa keskimäärin 44 euroa käyntikertaa kohden. Keskimääräinen kulutus käyntikertaa kohden oli kasvanut edelliseen tutkimukseen verrattuna n. 15 euroa, keskimääräisen kulutuksen ollessa 2016–2017 kävijätutkimuksessa 29 euroa.

Kotimaiset matkailijat käyttivät rahaa keskimäärin 66 euroa ja ulkomaiset 11 euroa / käynti. Paikalliset käyttivät keskimäärin 7 euroa / käynti.

Rahankäyttö oli edelliseen kävijätutkimukseen verrattuna kasvanut erityisesti majoittumisessa (10,10 € → 15,8 €). Kasvua oli myös kahvila- ja ravintolapalveluissa (8,6 € → 10,4 €). Ruoka- ja muissa vähittäiskauppaostoksissa oli havaittavissa pientä kasvua (5,2 € → 5,9 €). Rahankäyttö oli yli tuplaantunut ohjelmalveluissa (1,5 → 3,3 €), huoltamo-ostoksissa (3,6 → 7,3 €) ja paikallisliikenteessä (0,2 → 0,45 €).

Kävijöiden rahankäyttö käyntikertaa kohden menolajeittain.

Paikallistaloudelliset vaikutukset

Vuoden 2023 käyntimäärällä (377 800) laskettuna Aulangon luonnonsuojelualueen tuottama kokonaistulo vaikutus Hämeenlinnalle oli noin 18,7 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutus 161 henkilötyövuotta.

Talousvaikutuksista ei voida suoraan erottaa Aulangon osuutta muista lähialueen matkailullisista vetovoimatekijöistä. Niiden kävijöiden, jotka ilmoittivat Aulangon luonnonsuojelualueen matkansa ainoaksi tai tärkeimmäksi kohteeksi, kokonaistulo vaikutukset olivat 3,1 miljoonaa euroa ja työllisyysvaikutukset 26 henkilötyövuotta. Aulangon luonnonsuojelualueen paikallistaloudellisten vaikutusten voidaan katsoa olevan vähintään tämän suuruiset. Vuonna 2017 vastaavat luvut olivat 3,0 miljoonaa euroa ja 29 henkilötyövuotta käyntimäärän ollessa 411 900.

”Aulanko ja luonnonsuojelualue ovat korvaamattomat suomalaisille ja kulttuurillisesti tärkeitä.”

Valaistu Aulangon näkötorni. Kuva: Jari Salonen.

Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutukset

Vastaajat arvioivat kansallispuistokäynnin vaikutuksia terveyteensä ja hyvinvointiinsa.

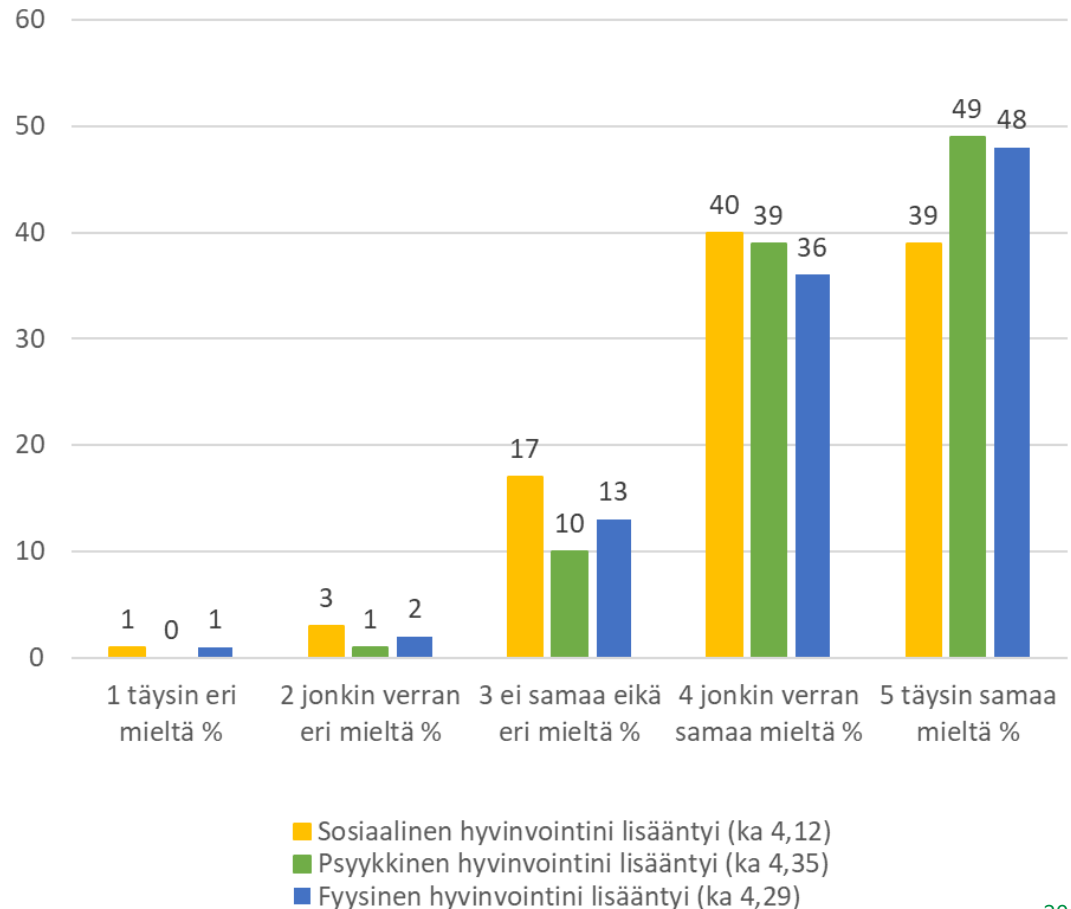
Vastaajista 88 % arvioi psyykkisen hyvinvointinsa lisääntyneen vähintään jonkin verran. Fyysistä hyvinvointia käynti lisäsi 84 %:n mielestä ja sosiaalista hyvinvointia 79 %:n mielestä.

Käynnin terveys- ja hyvinvointivaikutusten rahalliseksi arvoksi kävijät antoivat keskimäärin vastaukseksi 168 euroa mediaanin ollessa 30 euroa. Käynnin rahallista arvoa koskevaan kysymykseen vastasi 58 % kaikista vastaajista.

”Kiitollisena Aulangon luonnonsuojelualueesta ja sen tuomasta hyvinvoinnista, että vielä saamme kulkea täällä ihmettelemässä ja ihailemassa eri vuodenaikoina.”

”Mieli virkistyy täällä.”

Käynnin koetut terveys- ja hyvinvointivaikutukset

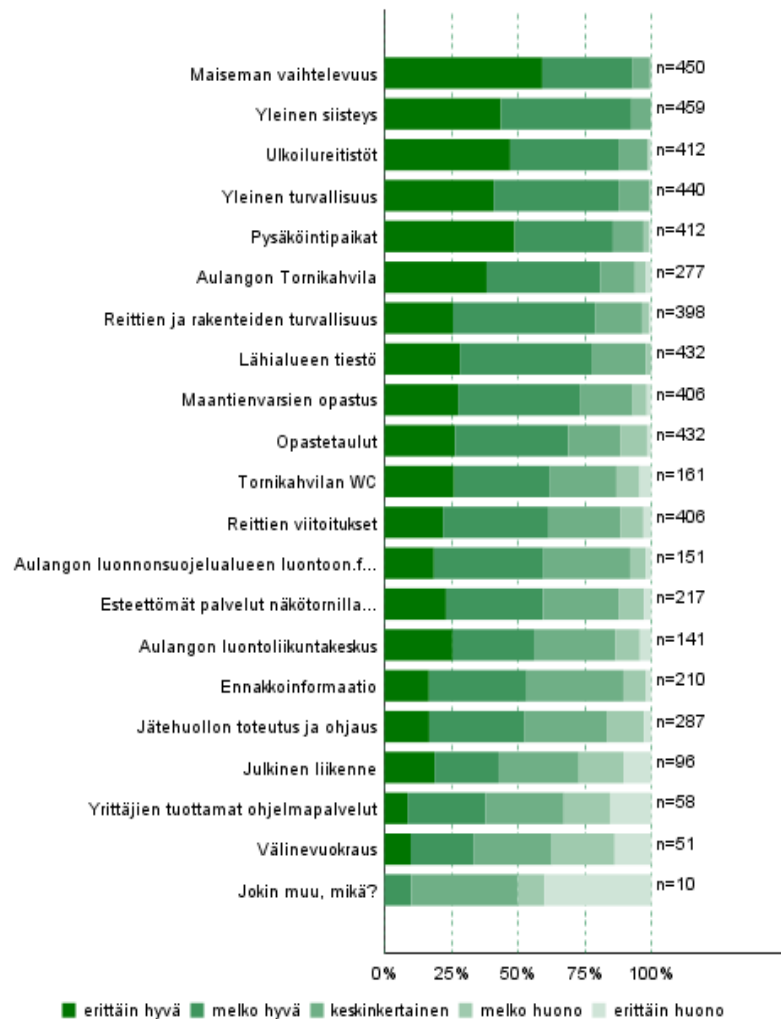
Palveluihin oltiin varsin tyytyväisiä

Tyytyväisimpiä vastaajat olivat maiseman vaihtelevuuteen (4,5), yleiseen siisteyteen (4,4), ulkoilureitistöihin (4,3), yleiseen turvallisuuteen (4,3), pysäköintipaikkoihin (4,3) ja Aulangon Tornikahvilaan (4,1). Suluissa oleva luku on kyseisen palvelun saamien arvioiden keskiarvo asteikolla 1–5, jossa 1 on erittäin huono ja 5 erittäin hyvä.

Tyytymättömmimpiä vastaajat olivat välinevuokraukseen (2,9), yrittäjien tuottamiin ohjelmapalveluihin (3,0) ja julkiseen liikenteeseen (3,2).

Edelliseen tutkimukseen verrattuna tyytyväisyys palveluihin oli pääosin pysynyt ennallaan tai kasvanut. Tyytyväisyys tiestöön ja ohjelmapalveluihin oli laskenut.

“Alue on kyllä hyvin hoidettu, toivottavasti näin on myös tulevaisuudessa.”

Toivotut lisäpalvelut olivat enimmäkseen pieniä parannuksia

92 % vastaajista oli palveluiden määrään joko melko tai erittäin tyytyväisiä. Edelliseen tutkimukseen verrattuna tyytyväisten osuus oli kasvanut 5 prosenttiyksikköä.

Kysyttäessä mitä palveluja kävijät toivoisivat lisää, nousivat useammalla maininnalla esiin seuraavat toiveet: lisää roskikksia ja käymälöitä, laajemmat aukioloajat erityisesti luontoliikuntakeskuksen kahvilaan sekä parannuksia opasteisiin ja viitoituksiin. Yksittäisiä mainintoja saivat mm. esteettömyyden parempi huomioiminen, lisää penkkejä, lisää tapahtumia, jäätelökioski ja talvella makkarakojuja. Myös Luontoliikuntakeskuksen uintipaikalle toivottiin parannuksia erityisesti talviuinnin osalta.

Karhuluolan opaste. Kuva: Pilvi Leinonen.

	Käyttänyt ja arvioinut (n)	Käyttänyt ja arvioinut (%)	Arviointi (%) erittäin huono 1	Arviointi (%) melko huono 2	Arviointi (%) keskinkertainen 3	Arviointi (%) melko hyvä 4	Arviointi (%) erittäin hyvä 5	Keskiarvo (1-5)
Tyytyväisyys palveluiden määrään kokonaisuudessaan	480	99	0	1	8	52	40	4,3

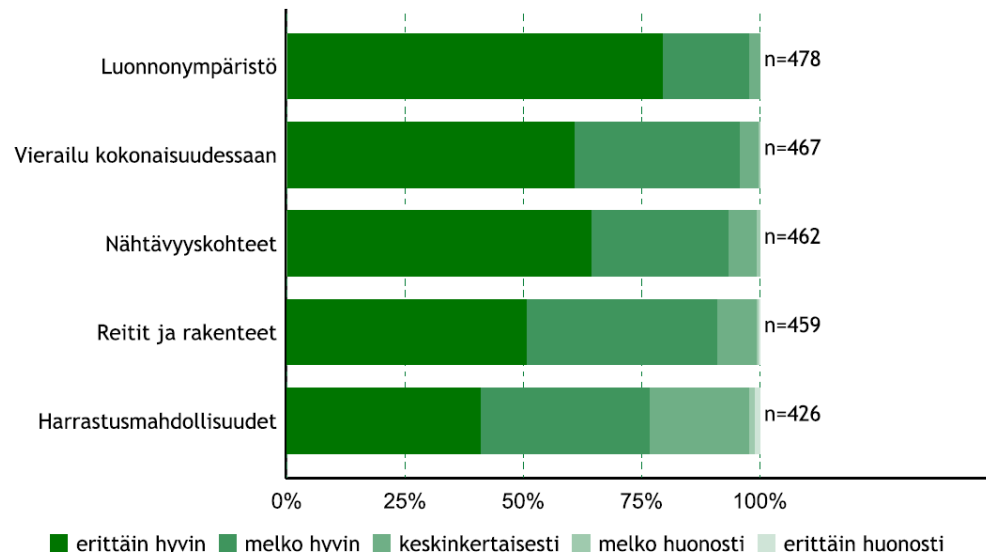
Kävijöiden ennakko-odotukset täyttyivät hyvin

”Aulanko on kansallisaarre!”

Peräti 97 % vastaajista koki, että luonnonympäristö vastasi heidän ennakko-odotuksiaan melko hyvin tai erittäin hyvin. Myös nähtävyyshkohteet ja vierailu kokonaisuudessaan vastasivat hyvin kävijöiden ennakko-odotuksia. Heikoimmin toteutuivat harrastusmahdollisuuksiin kohdistuneet odotukset. Niidenkin osalta kuitenkin 77 % koki odotusten täyttyneen melko tai erittäin hyvin ja vain 2 %:n kohdalla melko tai erittäin huonosti.

Kaikkien osa-alueiden osalta ennakko-odotukset täyttyivät nyt hieman paremmin kuin vuosien 2016–2017 tutkimuksessa.

Käynnin ja kävijöiden ennakko-odotusten vastaavuus

Käyntiä häirinneet tekijät

Vastaajat arvioivat kansallispuistokäyntiänsä mahdollisesti häirinneitä tekijöitä asteikolla 1–5 (1 = häiritse erittäin paljon, 5 = ei häirinnyt lainkaan). Kysymyksen käänteinen mitta-asteikko aiheutti toisinaan sekaannusta, mikä voi vaikuttaa keskiarvoja hieman laskevasti. Mitta-asteikko on kuitenkin ollut sama myös edellisessä tutkimuksessa, joten tulokset ovat siten vertailukelpoisia eri vuosien välillä.

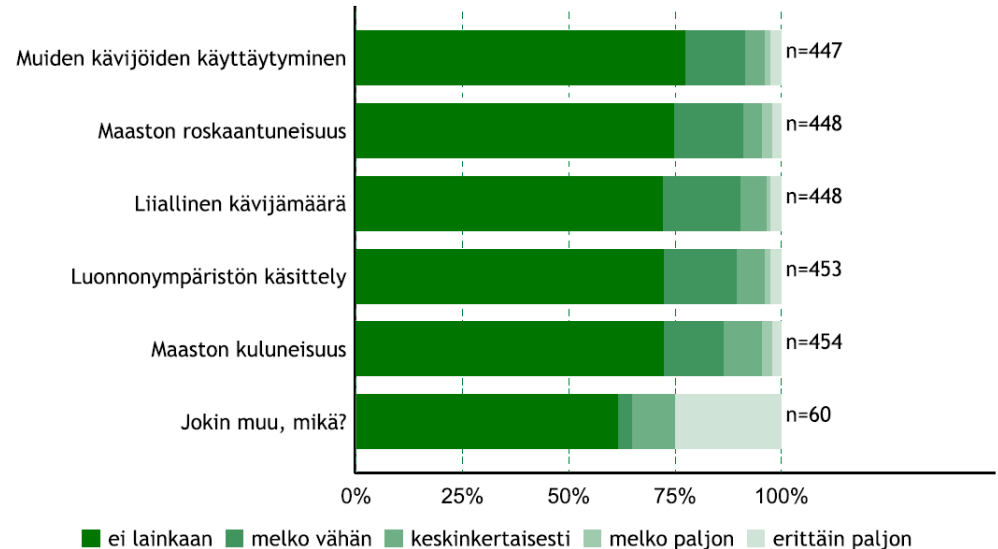
Suurin osa vastaajista ei kokenut minkään tekijän häirinneen vierailuaan. Eniten häiriötä koettiin jostain muusta tekijästä, joiksi mainittiin mm. torniin kohdistunut ilkivalta ja tornin kiinniolo, irrallaan kulkevat koirat, puutteelliset opasteet ja hiihtolatujen kunto.

Edelliseen tutkimukseen verrattuna kokemus häiriöistä oli pysynyt joksikin samana.

”Huonoa oli, että näkötorni ei ollut auki.”

”Opasteita liian vähän, jouduimme kulkemaan Google Mapsin avulla.”

Käyntiä häirinneet tekijät

Kävijätyytyväisyysindeksi nousut hieman

Kävijätyytyväisyysindeksi lasketaan koettujen häiriötekijöiden, ennakko-odotusten toteutumisen sekä ympäristön ja palvelujen laadun ja määrän saamien arvioiden keskiarvoista.

Aulangon luonnonsuojelun alueen valtakunnallisesti vertailukelpoinen kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,27 (asteikolla 1–5, jossa 1 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä). Vuosien 2016–2017 tutkimuksen aikaan kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,17.

”Upea ylläpidettävä ja kehitettävä kohde, täysin ainutlaatuinen kokonaisuus Suomessa.”

Ratsastajia Aulangolla. Kuva: Maarit Vaahteranoksa.

Palautteet ja kehittämisehdotukset

”Esteettömyys vaatii huomiota.”

Kävijät antoivat paljon kiittävää palautetta Aulangosta ja sen luontoarvoista. ”Aulangon arvoa ei voi rahassa mitata, tämä paikka antaa erittäin paljon.” ”Upea luonnonsuojelualue kesäisin, vaikka en tiedä millaista paratiisissa on, niin tämä on se.”

Kehittämisehdotuksissa nousi esiin toive palvelujen ajallisesta laajentamisesta. ”Palveluiden suhteen kautta voisi pidentää.” ” Joutsenlammelle kioski, ainakin jäätelökioski. Kahvilatoimintaa voisi olla syksyllä ja talvellakin.” ”Kahvila aikaisemmin auki.” Luontoliikuntakeskuksen kahvilan aukioloajoista toivottiin parempaa viestintää, samoin paikan päälle selkeämpää tietoa onko kahvila auki vai ei.

Myös opasteisiin ja viitoituksiin kohdistui kehittämistoiveita. ”Reitit ja opasteet voisivat olla selkeämpiä. Kartoista ja opasteista puuttuu olet tässä -merkinnät.” Palautetta opasteiden vähäisyydestä tai epäselkeydestä annettiin paljon myös suullisesti haastattelijalle suoraan haastattelupaikalla.

Avoimissa vastauksissa myös esteettömyyden huomiointi nousi esille. ”Selkeämpi ohjeistus voiko omalla henkilöautolla mennä tornikahvilaan, jos kyydissä on invalidi.” ”Penkkejä saisi olla enempi varsinkin ulkoilureiteillä, olemme vanhoja ulkoilijoita.” ”Kiinteät pöydät lampien rannassa ovat huonot, koska pöytien ääreen ei pääse pyörätuolilla.”

Vaikka latujen kuntoon kohdistui jonkin verran moitteita, hiihtomahdollisuus sai myös monia kiitoksia: ”Loistavat ladut.”

Paljon palautetta tuli myös käymälöiden vähyydestä tai siitä, että tornikahvilan WC oli kiinni. Myös roskiksia kaivattiin vieläkin lisää, vaikka niiden määrää on lisättykin.

Surukuuset. Kuva: Leena Hiltunen.

Amiraali. Kuva: Teemu Rintala.

Johtopäätökset 1/2

Aulangon kävijöistä valtaosa on kotimaisia matkailijoita (62 %). Ensikertalaisten osuus kävijöissä oli kasvanut merkittävästi, ollen nyt 36 %. Aulanko on myös tärkeä lähiluontokohde, jonne tullaan sekä virkistäytymään että kuntoilemaan. Suosittuja kuntoilu-
muotoja alueella ovat kävely, kuntoportaat, hiihto ja uinti. Kaikkein tärkeimmäksi harrastukseksi useimmat kävijät nostivat kuitenkin luonnosta nauttimisen.

Kävijät olivat varsin tyytyväisiä alueeseen ja sen palveluihin. Joitain tutkimuksessakin esiin nousseita kehittämiskohteita on jo työn alla. Vuonna 2024 Metsähallitus tekee Joutsenlammella esteettömyyden parantamistoimia ja jatkaa myös vaakunaopasteiden uusimista. Kansallisen kaupunkipuiston opasteet puolestaan ovat Hämeenlinnan kaupungin vastuulla.

Roskiksien, käymälöiden ja erilaisten opaskylttien määrää tai palvelujen laajempia aukioloaikoja ei välttämättä voida lisätä, mutta joskus jo pienetkin viilaukset tai ennakkoviestintään panostaminen saattaisivat parantaa asiakaskokemusta näiden osalta.

”Toivoisin, että Aulankoa ei kaupallisteta. Luonto kärsii isosta väkimmäärästä ja rauha. Ei luonnonsuojelualue kaipaa hälyä.”

Johtopäätökset 2/2

Yli puolet matkailijoista yöpyi Hämeenlinnassa, ja yöpyjien osuus oli kasvanut 5 prosenttiyksikköä. Samoin kävijöiden rahankäyttö käyntikertaa kohden oli kasvanut, mikä on positiivista paikallistaloudellisten vaikutusten suhteen.

Ilahduttavaa kehitystä oli myös se, että linja-autolla alueelle saapuneiden määrä oli kasvanut hieman edelliseen kävijätutkimukseen verrattuna.

Kävijät mieltävät Aulangon kokonaisuudeksi, minkä vuoksi alueen kehittämisessä yhteistyö Hämeenlinnan kaupungin, Metsähallituksen ja yrittäjien kesken on ensiarvoisen tärkeää. Yhteistyön merkitys korostuu erityisesti opasteissa, viestinnässä ja palvelujen kehittämisessä ja siihen tulee panostaa jatkossakin.

“Aulangosta pitää pitää huolta, käyntikortti Hämeenlinnalle.”

Lähteet

- Aulangon luonnonsuojelualue.
<https://www.luontoon.fi/aulanko>
- Aulangon luonnonsuojelualue ja Sibeliuksen metsä. Hämeenlinnan kaupunki.
<https://www.hameenlinna.fi/hyvinvointi-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/ulkoilu-ja-retkeily/aulangon-ulkoilualue-ja-sibeliuksen-metsa/>
- Aulangon alueelle uusi maastopyöräreitti ja digitaalinen opastaulu. Hämeenlinnan kaupunki.
<https://www.hameenlinna.fi/yleinen/aulangon-alueelle-uusi-maastopyorareitti-seka-digitaalinen-opastaulu/>

The logo consists of two stylized triangles pointing towards each other, one green on top and one blue on the bottom.

METSÄHALLITUS

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus